

003 Nazwisko BERGANDER Imiona Stefan lat życia 89

004 Pseudonim

006 z domu Rodzice

008 Data urodzenia 29-05-1908 Miejscowość Ujazdówek, woj. łódzkie

010 Data śmierci 26-11-1997 Miejscowość Londyn

012 Pochówek/Spopielenie Adres Cmentarza

Nr. grobu

026 Źródła: Nekrolog Dziennik Polski 2 i 8-12-1997

Tydzien " 6-12-1997

Ankieta Dziennik Polski 10-4-1998 /wspomnienie/

Lista Stowarzyszenia

Grodziska

Suchecitz

Inne

- 029 Wyznanie .....
- 030 Jednostka wojskowa ..... 11 Kompania Saperów 1 Dywizji Pancernej .....
- 032 Rodzaj wojska .....
- 033 Stopień wojskowy ..... ppłwk .....
- 034 Odznaczenie ..... Krzyż Walecznych /dwukrotnie/, Złoty Krzyż Zasługi z Mieczami,
Srebrny Krzyż Zasługi, order Leopolda II z Palmą, belgijski Croix
de Guerre z Palmą, M.B.E. i inne odznaczenia polskie i zagraniczne .....
- 036 Zawód ..... pracownik służby kolonialnej w Nigerii .....
- 038 Tytuły naukowe ..... INZ .....
- 042 Instytucje .....
- 044 Obozy .....
- 046 Słowo kluczowe .....

Karta Rejestracyjna Archiwum Osobowe Emigracji. Biblioteka Polska w Londynie.

CZŁONKOWSKA KARTA EWIDENCYJNA

1) NAZWISKO I IMIĘ: <i>Bergander</i> <i>Stefan</i>	2) STOPIEŃ WOJSKOWY i STARSZ. lub DATA AWANSU: <i>Major. 1. 1. 1946</i>	3) DATA URODZENIA: <i>29. 5. 1908</i>	4) RODZAJ BRONI (SŁUŻBY): <i>Sap.</i>
5) OSTATNIE FUNKCJE w P.S.Z. w OKRESIE 1939—1946 ROKU (wymienić 3 ostatnie funkcje i podać oddział, w którym były pełnione)			
a)			
b)			
c)			
6) SPECJALNOŚCI WOJSKOWE:		7) OSTATNI STAN ZDROWOTNY:	
		a) obecny według oceny własnej	
		b) ostatnio posiadana kategoria zdrowia w wojsku	
8) STAN RODZINNY:			
a) samotny (tak—nie)		c) ilość dzieci w wieku szkolnym do lat 18-tu	
b) żonaty		d) ilość dzieci w wieku powyżej 18 lat	
		e) miejsce (kraj) zamieszkania rodziny	

9) ZAWÓD CYWILNY:

of. st. st.

10) NABYTA SPECJALNOŚĆ I WYSZKOLENIE PO WOJNIE:

11) OBECNY RODZAJ ZATRUDNIENIA:

12) CZY NALEŻY DO INNEJ ORGANIZACJI O CHARAKTERZE KOMBATANCKIM ALBO SPOŁECZNYM POZA KOŁEM ODDZIAŁOWYM — (wymienić nazwę organizacji):

13) DOKŁADNY ADRES POCZTOWY:

*90 P.W.D. Oshogbo
West Nigeria*

14) UWAGI:

D. P. 8.12.97. ś. † p.

ppłk. inż. STEFAN BERGANDER M.B.E.

absolwent Politechniki Warszawskiej, d-ca 11 Kompanii Saperów 1 Dyw. pancernej. Uczestnik kampanii wrześniowej, francuskiej i normandzkiej, odznaczony Krzyżem Walecznych, Złotym Zasługi z Mieczami, Srebrnym Krzyżem Zasługi, odznaczeniami belgijskimi: Orderem Leopolda II z Palmą, Croix de Guerre z Palmą oraz innymi odznaczeniami. Wieloletni członek Władz Stowarzyszenia Saperów Polskich na Obczyźnie, odznaczony Złotą Odznaką Saperów. Zmarł 26 listopada 1997 r. w Londynie.

Szlachetnego, serdecznego Kolegę i prawego Polaka żegna z żalem

**ZARZĄD I CZŁONKOWIE
STOWARZYSZENIA SAPERÓW**

2779

J. P. 20.12.97 Składam serdeczne podziękowanie
ks. Grzegorzowi Matus za odprawienie mszy św.
oraz wszystkim Przyjaciółom i Kolegom z 1 Dyw. Pancernej
za udział w uroczystościach pogrzebowych mego Męża

ś. † p.

STEFANA BERGANDERA

serdecznie dziękuje
ŻONA Z RODZINĄ

2883

D. P. 8.12.97. ś. † p.

ppłk. STEFAN BERGANDER M.B.E.

dowódca 11 Kompanii Saperów 1 Dyw. Pancernej, uczestnik kampanii wrześniowej, francuskiej i normandzkiej. Odznaczony dwukrotnie Krzyżem Walecznych, Złotym Zasługi z Mieczami oraz innymi odznaczeniami polskimi i zagranicznymi. Pracownik służby kolonialnej w Nigerii. Koleżeński i wielce szanowany przez żołnierzy. Zmarł 26 listopada 1997 r. w Londynie, przeżywszy 89 lat.

Msza św. żałobna zostanie odprawiona w kościele NMP, 2 Windsor Road, London W5, we wtorek 9 grudnia 1997 r. o godz. 12.15, po czym nastąpi spopielenie w Mortlake Crematorium.

Drogiemu Dowódcę i Przyjaciela z żalem żegna

**KOŁO SAPERÓW 1 DYW. PANCERNEJ
SEKRETARZ S. GOLA
I ZARZĄD GŁÓWNY ZWIĄZKU KÓŁ
1 DYW. PANCERNEJ**

2778

T. P. 6.12.1997 ś. † p.

STEFAN BERGANDER M.B.E.

podpułkownik

dowódca 11 Kompanii Saperów 1 Dywizji Pancernej, uczestnik kampanii wrześniowej, francuskiej i normandzkiej, odznaczony Krzyżem Walecznych, Złotym Zasługi z Mieczami, Srebrnym Krzyżem Zasługi, belgijskim Orderem Leopolda II z Palmą, belgijskim Croix de Guerre z Palmą oraz wieloma orderami zagranicznymi.

Długoletni pracownik służby kolonialnej w Nigerii, zmarł 26 listopada 1997 r., przeżywszy 89 lat.

Msza św. żałobna zostanie odprawiona w kościele NMP, 2 Windsor Rd., London W5, we wtorek 9 grudnia 1997 r. o godz. 12.15, po czym nastąpi spopielenie w Mortlake Crematorium.

Zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

ŻONA, CÓRKA, ZIĘĆ I WNUCZKI

Zamiast kwiatów prosimy o datki na Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego, 20 Princes Gate, London SW7 1PT.

2759

W. P. 10.11.98

Pamięci ppłka Stefana Bergandera

Stefan Bergander urodził się 29 maja 1908 r. w m. Ujazdówek, woj. łódzkie. Po ukończeniu szkół i uniwersytetu otrzymał dyplom inżyniera budownictwa. Służbę wojskową rozpoczął w Szkole Podchorąż-

zych Rez. Saperów w Modlinie, 8 Kurs, 1929/30. Po jej ukończeniu dostał przydział do 5 Bat. Saperów, Kraków. W wojnie obronnej 1939 r. brał udział w Zmotoryzowanej Kompanii Saperów Armii „Kraków” jako jej oficer techniczny. Po przejściu granicy węgierskiej dostał się do Francji. Do Anglii przybył w czerwcu 1940 r. Już jako porucznik został przydzielony do 10. Kompanii Saperów 1. Dywizji Pancernej. W 1942 r. ukończył Kurs Mostowy, w 1943 r. przeszedł Kurs Szturmowy. W październiku tego roku został mianowany kapitanem i przeszedł parę innych kursów. Po wejściu do akcji na kontynencie, w październiku został przeniesiony do 11. Kompanii Saperów i w marcu 1945 r. został jej dowódcą.

Zaletami charakteru zaskarbił sobie przyjaźń i uznanie swoich podwładnych i zwierzchników. Zawsze spokojny i opanowany, służył dobrym przykładem. Był wysoko ceniony jako fachowiec, lubiany za swoje poczucie humoru i sposób

bycia. Odznaczony dwukrotnie Krzyżem Walecznych i wielu odznaczeniami polskimi i zagranicznymi. W czasie okupacji Niemiec ożenił się z Ewą, którą 1. Dywizja Panc. uwolniła z obozu jenieckiego w Oberlangen. Już jako major wstąpił do PKPR w kwietniu 1946 r. Z kolei wstąpił do brytyjskiej służby kolonialnej jako inżynier lądowo-wodny. Jego zdolności i służba przez 25 lat w Nigerii przyniosła mu odznaczenia (MBE), awanse i pochwały. Po przejściu na emeryturę mieszkał z żoną i córką Joanną na Ealingu. Zajmował się sprawami dot. Dywizji i swoich saperów, zawsze chętny, gościnnie i pomocny, za co został wyróżniony Złotą Odznaką 1. Dywizji Pancernej. Pomimo ciężkiej choroby w późniejszych latach, więzi koleżeńskie, tradycja i sława naszej Dywizji były dla niego czymś oczywistym. Odszedł od nas na wieczną wartę wielki Polak, patriota i nieodżałowany kolega. Cześć Jego Pamięci!

J.H.W.

D.P. 2.12.1997

Ś. † P.

STEFAN BERGANDER M.B.E.

podpułkownik

dowódca 11 Kompanii Saperów 1 Dywizji Pancernej, uczestnik kampanii wrześniowej, francuskiej i normandzkiej, odznaczony Krzyżem Walecznych, Złotym Żalugi z Mieczami, Srebrnym Krzyżem Zasługi, belgijskim Orderem Leopolda II z Palmą, belgijskim Croix de Guerre z Palmą oraz wieloma orderami zagranicznymi.

Długoletni pracownik służby kolonialnej w Nigerii, zmarł 26 listopada 1997 r., przeżywszy 89 lat.

Msza św. żałobna zostanie odprawiona w kościele NMP, 2 Windsor Rd., London W5, we wtorek 9 grudnia 1997 r. o godz. 12.15, po czym nastąpi spopielenie w Mortlake Crematorium.

Zawiadamiają pogrążeni w głębokim smutku

ŻONA, CÓRKA, ZIĘĆ I WNUCZKI

Zamiast kwiatów prosimy o datki na Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego, 20 Princes Gate, London SW7 1PT.

2759